

Таким чином, аналіз інфраструктури обслуговування платіжними картками засвідчив, що банківським установам необхідно розвивати дану інфраструктуру на території всієї України, а особливо в таких регіонах як Тернопільська, Чернівецька, Чернігівська, Житомирська та Закарпатська області. Крім того, на нашу думку, найбільшу увагу щодо подальшого розвитку платіжної інфраструктури слід приділити формуванню мережі банкоматів та банківських терміналів.

Література: 1. Топоровська А. М. Аналіз ефективності операцій банків з платіжними картками : автореф. дисерт. на здобуття наукового ступеня канд. екон. наук за спец. 08.00.09 – Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності) / А. М. Топоровська. – К. : ДВНЗ «КНЕУ ім. В. Гетьмана». – 23 с. 2. Довідник банківських установ // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/control/uk/bankdict/search?name=&type=370®ion=1&mfo=&size=&group=&fromDate=&toDate=>. 3. Загальні показники розвитку ринку платіжних карток в Україні // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=79219.

Маслій Н.Д.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки та
моделювання ринкових відносин

Джаджанідзе Т.З.

студентка 4 курсу, напряму
підготовки «Фінанси і кредит»

*Одеський національний університет імені І.І. Мечникова,
м. Одеса, Україна*

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ КОНВЕРГЕНЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

Регіональна диференціація соціально-економічних процесів в Україні зумовлює потребу дослідження сутності та причин неоднорідності території країни в першу чергу у спроможності акумулювати фінансові ресурси для забезпечення сталого довгострокового розвитку. Під сталим розвитком при цьому будемо розуміти збалансований у соціальному, економічному та екологічному аспектах розвиток, який дозволяє у довгостроковій перспективі забезпечити високий рівень якості життя теперішніх та майбутніх поколінь.

Першочерговим етапом у такому дослідженні є вивчення теорій та моделей конвергенції з метою виявлення сутності дезінтеграційних процесів та природи їх виникнення.

Дослідження конвергентних процесів регіонального розвитку та його фінансового забезпечення відображені у працях провідних вітчизняних та закордонних вчених, зокрема: Н. Балдич, М. Вожняк, І. Вахович, Ю. Гаджиева, З. Герасимчук, К. Деделюк, С. Заброцької, Д. Зверева, М. Кизима, І. Комарницького, Е. Коломак, Л. Корольчук, Д. Лук'яненко, М. Максимчука, Н. Маїсурадзе, А. Мельник, Л. Мотовильської, М. Наркізова, О. Павленка, В. Підгірної, Л. Петкової, Г. Сафронова, А. Сищук, В. Трофимової, Г. Харламової, В. Чужикова, Н. Шпірько-Фандеєвої та багатьох інших [1-5]. Однак відкритими залишаються питання дослідження концептуальних засад регіональної конвергенції сталого розвитку, обґрунтування її фінансових передумов, діагностики та прогнозування конвергентно-дивергентних процесів у фінансовому забезпеченні сталого розвитку регіонів України, розробки стратегічних засад посилення регіональної конвергенції та систематизації інструментів їх реалізації. Тому на сучасному етапі розвитку економіки України нагальною проблемою є розробка теоретичних та прикладних досліджень у напрямку формування механізмів посилення регіональної конвергенції фінансового забезпечення сталого розвитку. Складність, недостатня вивченість та невирішеність на теоретичному, методологічному та прикладному рівнях цієї проблеми зумовили вибір теми дослідження, підтверджують його актуальність,

визначають мету та завдання.

Проведений аналіз теорій регіонального розвитку, предметом яких у тій чи іншій мірі, є розкриття природи конвергентних відносин, дозволяє зробити такі висновки:

- теорії регіонального розвитку поділяються на два типи, перший – відстоює можливість конвергенції регіонального розвитку, другий – наполягає на дивергенції рівнів розвитку регіонів;

- теорії конвергенції беруть свій початок від неокласичних теорій розвитку, прихильниками яких є Я.Тінберг, Дж. Гелбрейт, П. Сорокін, У. Ростоу, Ж. Фурастьє, О.Флехтхейм, Г.Маркузе, Р.Хейлбронер, Ю.Хабермас, Д.Рікардо, Р.Солоу, Т.Сван, Дж.Бортс, Дж.Стейн та ін.;

- теорії дивергенції регіонального розвитку об'єднуються навколо ідеї поляризованого розвитку, основоположниками якої є Г.Мюрдаль, А.Хіршман, Дж.Фрідман, П.Кругман, М.Фуджіт, П.Мартін, Дж.Оттавіано, У.Вальз та ін.;

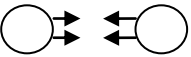
- підходи кожної з наведених теорій мають практичне втілення у тих чи інших країнах;

- положення, закладені у теоріях, на практиці реалізуються протягом значного періоду часу;

- теорії конвергентного та поляризованого розвитку не є взаємовиключаючими, багато положень є спорідненими, містять схожі риси.

Систематизація теорій регіонального розвитку подана у табл. 1.

Таблиця 1. Порівняння теорій регіонального розвитку за відношенням до конвергентності

Теорії	Прихильники теорій	Особливості теорій	Схематичне зображення	Сильні сторони	Слабкі сторони
Теорії конвергенції (неокласичні теорії)	Я.Тінберг, Дж. Гелбрейт, П.Сорокін, У.Ростоу, Ж.Фурастьє, О.Флехтхейм, Г.Маркузе, Р.Хейлбронер, Ю.Хабермас, Д.Рікардо, Р.Солоу, Т.Сван, Дж.Бортс, Дж.Стейн, Х.Зіберт, Х.Сала Мартін, Р.Барро, Р.Холл, Ч.Джонс	Відстоюють ідею зближення рівнів розвитку регіонів за рахунок переміщення факторів виробництва та товарів		Передбачають взаємозамінність факторів та дозволяють оцінити їх вплив на темпи росту економіки регіонів, дозволяють статистично оцінити рівень зближення регіонів, прогнозувати його, визначити швидкість конвергенції, визначити рівень накопичення капіталу у регіонах, ін.	Недостатня увага приділена просторовому фактору, зближення рівнів розвитку регіонів забезпечується лише стихійною дією ринку, не приділяється достатньо ролі інноваціям та кластеризації економіки регіонів, які формують полюси росту
Теорії поляризації (кумулятивні теорії)	Г.Мюрдаль, А.Хіршман, Дж.Фрідман, П.Кругман, М.Фуджіт, П.Мартін, Дж.Оттавіано, У.Вальз	Дотримуються ідеї нарощення конкурентних переваг економічно сильних регіонів, що послаблює слабкі та породжує дивергенцію розвитку регіонів		Інновації визнаються основним рушієм розвитку, формують полюси росту, та шляхом дифузії підтримують розвиток слаборозвинутих регіонів, враховують просторовий фактор розміщення виробництва, широке практичне використання	Акцент у розвитку регіонів ставиться лише на крупні промислові інноваційно активні корпорації, ігнорується роль малого бізнесу, не зосереджується увага на взаємоузгодженості суб'єктів регіональної економіки

Джерело: систематизовано авторами на підставі даних [1 - 4].

Підсумовуючи наведені підходи, та розглядаючи конвергенцію регіонів з позиції їх сталого розвитку, під конвергенцією сталого розвитку регіонів країни будемо розуміти явище, що характеризує зближення у часі рівнів в контексті секторальної, технологічної, відтворювальної, галузевої, територіальної та зовнішньоекономічної структури розвитку регіонів між собою за визначеними параметрами та у відношенні до еталону, що зумовлює посилення інтеграційних процесів і забезпечує створення нового, більш прогресивного типу організації соціо-еколого-економічних відносин. Обґрунтування теорій та систематизація підходів до дослідження явища конвергенції дозволяє виокремити типологію регіональної конвергенції за різними ознакам.

Дослідження типології конвергенції розвитку регіонів дозволяє зробити висновок про те, що її слід розглядати комплексно. Кожна з виокремлених ознак доповнює характеристику явища конвергенції та дозволяє у комплексі його дослідити. Результати дослідження типології стануть передумовою формування моделі оцінки конвергенції сталого розвитку регіонів в Україні та їх фінансового забезпечення.

Таким чином, концептуальні засади дослідження конвергенції сталого розвитку регіонів дозволили виокремити суть регіональної конвергенції сталого розвитку, визначити генезу становлення теорій конвергенції, обґрунтувати типологію конвергенції розвитку регіонів, що є передумовою дослідження дезінтеграційних процесів в Україні з позиції фінансового забезпечення сталого розвитку територій та систематизації моделей оцінки рівня їх зближення.

Література: 1. Кизим М. О. Аналіз теоретичних передумов нерівномірності розвитку регіональних утворень у рамках концепції конвергенції / М. О. Кизим, О.А. Гейман // Моделювання регіональної економіки: зб. наук. пр. – Івано-Франківськ: Плай, 2008. – № 2(12). – С. 12 – 23. 2. Конвергенція економічних моделей Польщі та України: [Монографія]/ Д.Лукияненко, В.Чужиков, М.Вожняк та ін.; за наук. ред. Д.Лукияненка, В.Чужикова, М.Вожняк. – К.: КНЕУ, 2010. – 719 с. 3. Корольчук Л.В. Економічна конвергенція регіонів як необхідна умова поглиблення процесів активізації транскордонного співробітництва/ Л.Корольчук // Економічний форум: Науковий журнал. – Луцьк. Луцький НТУ. - № 3, 2012. - С. 192-196. 4. Фінанси регіону: теорія, проблеми, практика : монографія / М. А. Козоріз, А. Я. Кузнецова, І.З. Сторонянська, Г. В. Возник. - К.: УБС НБУ, 2010. - 222 с.

Музика І. С.

кандидат економічних наук, науковий співробітник
відділу регіональної фінансової політики,
*Державна установа «Інститут регіональних досліджень
ім. М. І. Долішнього НАН України»,
м. Львів, Україна*

БЮДЖЕТНА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ: РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ

Основними засадничими принципами організації фінансування системи охорони здоров'я в ході започаткування реформи системи охорони здоров'я в Україні, починаючи із 2015 р., було визначено: перерозподіл ресурсів між закладами первинного, вторинного та третинного рівнів надання медичної допомоги; концентрація бюджетних коштів для надання первинної медико-санітарної допомоги, включаючи невідкладну, - на районному/міському рівнях, на надання вторинної, третинної та невідкладної медичної допомоги – на обласному рівні; застосування ПЦМ у фінансуванні закладів охорони здоров'я; здійснення розрахунку витрат та фінансування закладів галузі, що надають первинну медико-санітарну допомогу на основі подушного фінансового нормативу; фінансування закладів вторинного та